

Fővárosi Ítéltábla

A határozat száma: 17.Pf.20.111/2025/6.

A felperes:

felperes (felperes cíne.)

A felperes képviselője:

Pivarnyikné dr. Juhász Emőke Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe1., ügyintéző: Pivarnyikné dr. Juhász Emőke ügyvéd)

Az alperes:

alperes (alperes címe.)

Az alperes képviselője:

dr. Hangyál Edit ügyvéd (ügyvéd címe2)

A per tárgya: élettársi közös vagyon megosztása

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 11.P.20.152/2022/88.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.656.500 (kétmillió-hatszázötvenhatezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes a (37. sorszámú keresetváltoztatása és a 38. számú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített perfelvételi nyilatkozatai szerinti) megváltoztatott kereseteiben kérte:

1. annak megállapítását, hogy a helyrajzi szám1 helyrajzi számú, cím1 szám alatti ingatlan (a továbbiakban: ingatlan1) 2/5 tulajdonjogát élettársi közös vagyon jogcímén megszerezte,
2. az ingatlanügyi hatóság megkeresését az ingatlan1 alperes nevén nyilvántartott 1/1 tulajdonjogából 2/5 hányadra a tulajdonjoga élettársi közös vagyon jogcímén való bejegyzése, az alperes tulajdonjogának 3/5 hányadra módosítása érdekében, és az alperesnek a tulajdonjoga bejegyzése tűrésére kötelezését,
3. az ingatlan1 közös tulajdonának az alperes tulajdonába adással való megszüntetését és az alperesnek 80.000.000 forint megváltási ár megfizetésére kötelezését, másodlagosan, ha a megváltási ár megfizetésére nem képes vagy arra nem hajlandó, az ingatlan1 közös tulajdonának árverési értékesítéssel való megszüntetését azzal, hogy a minimális eladási ár 200.000.000 forint, amelyből a peres felek a tulajdoni hányadaik arányában részesülnek és ugyanilyen arányban viselik az árverési költségeket is,
4. a helyrajzi szám2 (a továbbiakban: ingatlan2) és helyrajzi szám3 (a továbbiakban: ingatlan3) helyrajzi számú ingatlanok „elszámolásával” összefüggésben az alperesnek „élettársi közös vagyon megszüntetése” jogcímén 32.500.000 forint megfizetésére kötelezését,
5. annak megállapítását, hogy az helyrajzi szám4 helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan4) 1/2 tulajdonjogát élettársi közös vagyon jogcímén megszerezte,
6. az ingatlanügyi hatóság megkeresését az ingatlan4 alperes nevén nyilvántartott 1/1 tulajdonjogából 1/2 hányadra a tulajdonjoga élettársi közös vagyon jogcímén való bejegyzése, az alperes tulajdonjogának 1/2-re módosítása érdekében, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,
7. az ingatlan4 közös tulajdonának megszüntetését, és az 1/2 tulajdonjogának 20.000.000 forint megfizetése ellenében az alperes tulajdonába adását,
8. annak megállapítását, hogy a helyrajzi szám5 helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan5) 3120/62070 tulajdonjogát élettársi közös vagyon jogcímén megszerezte,
9. az ingatlanügyi hatóság megkeresését az ingatlan5 alperes nevén nyilvántartott 6240/62070 tulajdonjogból 3120/62070 hányadra a tulajdonjoga bejegyzése, az alperes tulajdoni

hányadának 3120/62070 hányadra módosítása érdekében, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,

10. az ingatlan⁵ közös tulajdonának megszüntetését, és a 3120/62070 tulajdonjogának 350.000 forint megfizetése ellenében az alperes tulajdonába adását,

11. annak megállapítását, hogy a helyrajzi szám⁶ helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan⁶) 9/72 tulajdoni hányadát élettársi közös vagyon jogcímén megszerezte,

12. az ingatlanügyi hatóság megkeresését az ingatlan⁶ alperes nevén nyilvántartott 18/72 tulajdonjogából 9/72 hányadra a tulajdonjoga élettársi közös vagyon jogcímén való bejegyzése, az alperes tulajdonjogának 9/72-re módosítása érdekében, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,

13. az ingatlan⁶ közös tulajdonának megszüntetését, és a 9/72 tulajdoni hányadának 400.000 forint fizetése ellenében az alperes tulajdonába adását,

14. annak megállapítását, hogy az helyrajzi szám⁷ helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan⁷) 1/6 tulajdonjogát élettársi közös vagyon jogcímén megszerezte,

15. az ingatlanügyi hatóság megkeresését az ingatlan⁷ alperes nevén nyilvántartott 1/3 tulajdonjogából 1/6 hányadra a tulajdonjoga élettársi közös vagyon jogcímén való bejegyzése, az alperes tulajdonjogának 1/6-ra módosítása érdekében, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,

16. az ingatlan⁷ közös tulajdonának megszüntetését, és az 1/6 tulajdonjogának 500.000 forint fizetése ellenében az alperes tulajdonába adását,

17. annak megállapítását, hogy a helyrajzi szám⁸ helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan⁸) 2/6 tulajdonjogát élettársi közös vagyon jogcímén megszerezte,

18. az ingatlanügyi hatóság megkeresését az ingatlan⁸ alperes nevén nyilvántartott 2/3 tulajdonjogából 2/6 hányadra a tulajdonjoga élettársi közös vagyon jogcímén való bejegyzése, az alperes tulajdonjogának 2/6-ra módosítása érdekében, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,

19. az ingatlan⁸ közös tulajdonának megszüntetését, és a 2/6 tulajdonjogának 750.000 forint fizetése ellenében az alperes tulajdonába adását,

20. annak megállapítását, hogy a helyrajzi szám⁹ helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan⁹) 27/540 tulajdonjogát élettársi közös vagyon jogcímén megszerezte,

21. az ingatlanügyi hatóság megkeresését az ingatlan⁹ alperes nevén nyilvántartott 27/270 tulajdonjogából 27/540 hányadra a tulajdonjoga élettársi közös vagyon jogcímén való bejegyzése, az alperes tulajdonjogának 27/540-re módosítása érdekében, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,

22. az ingatlan⁹ közös tulajdonának megszüntetését, és a 27/540 tulajdonjogának 850.000 forint fizetése ellenében az alperes tulajdonába adását,

23. az bank1.-nél vezetett bankszámlaszám1 számú bankszámlának 2.000.000 forint értékben az alperes tulajdonába adását, és 1.000.000 forint megfizetésére kötelezését,

24. az bank1.-nél vezetett épsz számú értékpapírszámlán nyilvántartott 1.000.000 forint értékű cég1 értékpapír alperes tulajdonába adását, és 500.000 forint megfizetésére kötelezését,

25. a bank2.-nél vezetett bankszámlaszám2 számú, 10.000 forint értékű nyeresémbetétkönyv alperes tulajdonába adását, és 5.000 forint megfizetésére kötelezését,

26. az bank3.-nél vezetett bankszámlaszám3 számú bankszámlának 1.680.652 forint értékben az alperes tulajdonába adását, és 840.326 forint megfizetésére kötelezését,

27. az bank3.-nél vezetett épszl számú értékpapírszámlán nyilvántartott 15.028.394 forint értékű befektetés1 befektetési jegyek alperes tulajdonába adását, és 7.514.197 forint megfizetésére kötelezését.

[2] A kereseteit a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 50. § (1) bekezdése alapján alkalmazott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 685/A. §-ára, 578/G. § (1) bekezdésére és 147.-148. §-ára alapította.

[3] Az érvényesített jogok és a kérelmek ténybeli alapjául előadta, hogy az alperes édesapjával, örökhagyóval (a továbbiakban: örökhagyó) a párkapcsolatuk 1984-ben kezdődött, 1985-ben összeköltöztek és az örökhagyó 2020. december 16-i haláláig élettársi kapcsolatban éltek. Az életközösségüket az örökhagyó szolgálati lakásában kezdték meg, majd a nyugdíjba vonulása után költöztek az ingatlan1-be, amelyet közösen építettek fel, és rendeztek be az otthonuknak. A háztartási munkákat kezdettől szinte teljes egészében maga végezte. Amikor az örökhagyó édesanyja beteg lett és hozzájuk költözött, 2003-tól 2005 nyaráig ápolta. A 2002-től bérelt kis üzlete vezetését közben az örökhagyó kérésére 2004-ben feladta. A háromszori műtétét követő hosszú lábadozási időszakban az örökhagyót is ápolta, aki őt a újság című lapnak 2015 májusában adott interjúban többször is „párjaként” említette. Két nagyobb beruházásuk volt. Az ingatlan1-en a megismerkedésükkor egy kis, egyszobás, romos épület állt, amelynek lebontását követően háromszintes ingatlant hoztak létre úszómedencével. A teljes belsőépítészeti magja tervezte és ellátta az építkezés művezetését is. A munkája ellenértékét külön nem fizették meg, így járult hozzá az építkezéshez. Szakmai ismeretsége folytán a burkolatokat, bútorokat, beépített ingóságokat 30%-kal olcsóbban szerezték be. Az ingatlan2 és az ingatlan3 területén pedig négy szakaszban lovastanyát alakítottak ki. 1992-ben egy általa 300.000 forintért vásárolt rönkházat építettek fel a tervei alapján, amelynek 200.000 forint építési költségét az örökhagyóval egyenlő arányban viselték. 2005-ben további alapfejlesztéseket végeztek: a barakképületet a lovastábor helyszínéül teljesen átalakították, abból többszobás, összkomfortos tábori ház készült, amelynek jelentős költségét a húgától kapott 3.000.000 forintból és az édesanyjától kapott 1.000.000 forintból fedezte. A meglévő állásos istállóból több-bokszos istállót alakítottak ki, póniistállót, karámokat, beállókat építettek. A régi tanyaőr házat kipakolták, kifestették, lepadlózták és tereprendezés is zajlott. A munkákat teljes egészében ő irányította, és fizette az alkalmazottak munkabérét. 2011-re már kevésnek bizonyult a régi istálló, ezért angolbokszos istállót építettek, amelyet teljes egészében ő tervezett, és fizette az anyagköltséget, eltartotta a munkásokat. 2014-ben a tábori házban és a parasztházban fürdőszobákat alakítottak ki, kültéri kemence és sütőgető, két fedett terasz épült, és megoldották a szennyvízelvezetést. A beruházás közel 6.000.000 forint költségének a rá eső részét az örökségéből finanszírozta, illetve beszámítással rendezte a vállalkozó felé. A COVID-járvány kitörése után az örökhagyó az ingatlan1-ben maradt, ő maga pedig a tanyán látta el a lovakat. Ekkoriban a megörökölt helység4i családi házában találkoztak egymással. Megállapodtak abban, hogy ha a tanyát eladják, az eladási árból megkapja a részét, de ez elmaradt. A tanyát az önkormányzat vette meg 80.000.000 forintért. Az életközösségük alatt az örökhagyó további külterületi ingatlanok tulajdonjogát is megszerezte, illetve különböző pénzügyi intézményeknél különféle bankszámlákat, értékpapírszámlákat, nyereménybetétkönyvet nyitott, amelyek a közös szerzés vélelme alapján közösek. A hagyatéki eljárásban azonban a közjegyző az örökhagyó teljes hagyatékát az alperesnek adta át.

[4] Az alperes az ellenkérelmében a keresetek elutasítását kérte.

[5] Vitatta a felperes és az örökhagyó közötti élettársi kapcsolat létrejöttét, a közös gazdasági céljaik és a közös vagyonszerzési szándékuk kölcsönös meglétét, a közös gazdálkodást és a közös megtakarítások létét, és mindezek alapján azt is, hogy a megörökölt vagyonelemek tulajdonjoga akár csak részben is megilletné a felperest. Álláspontja szerint mindezt a felperes és az örökhagyó 5/A/4. számon csatolt, 1993. március 2-i közös nyilatkozata is egyértelműen cáfolja, amikor a magánvagyonok elkülönítését és a közös vagyon keletkezésének kizárására irányuló kölcsönös szándékot rögzíti.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 4.620.000 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a meg nem fizetett 1.500.000 forint eljárási illetéket az állam viseli.

[7] A döntését a Ptk. 50. § (1) bekezdése folytán alkalmazott rPtk. 685/A. §-ára és 578/G. § (1) bekezdésére alapította.

[8] A határozata indokolása szerint az élettársi kapcsolat fogalmi elemei közül az érzelmi közösség a felperes és az örökhagyó között 2019-ig állt fenn, amelyet tanú1, tanú2, tanú3 és tanú4 tanúvallomása igazolt. Nem fogadta el tanú5 tanú6, tanú7, tanú8 és tanú9 tanúvallomását, mert a nyilatkozatuk azon a feltételezésen alapult, hogy eltérő hallomás hiányában a kapcsolat fennállt. Az örökhagyó élete utolsó szakaszában hozott döntései: a másokkal való ismerkedés, a tanya eladása, a felperessel kölcsönszerződés kötése egyértelműen alátámasztja, hogy a felperessel való kapcsolatát lezárta. tanú1, tanú6, tanú10, tanú11, tanú12, tanú3 és tanú4 tanúvallomása bizonyította, hogy az örökhagyó 2020-ban már másokkal ismerkedett.

[9] Az együttélés 1985. évi kezdő időpontját a törvényszék az 5/A/4. számon csatolt, 1993. március 2-án kelt irat tartalma alapján határozta meg, miután az örökhagyó által írtak szerint ekkor már nyolcadik éve voltak együtt. Mindezt a szomszéd lakásban lakó tanú13 tanúvallomása is alátámasztotta. Értékelte, hogy a felperes a perfelvétel lezárásáig azt állította, az örökhagyó haláláig egy háztartásban éltek. A tanúvallomások ismeretében azután megváltoztatta az álláspontját és hangsúlyozta, hogy az együttélés közös döntéssel különböző helyszíneken is megvalósulhat. Az örökhagyó testvére, tanú14 a tanúvallomásában 2005. évre tette, amikor a felperes a lovastanyára kiköltözött, ahol az örökhagyó hetente egyszer, csütörtökönként látogatta, az ingatlan1-nél pedig a házimunkát, bevásárlást, kertgondozást a tanúval együtt végezte. tanú1, tanú10, tanú18, tanú2, tanú15, tanú4, tanú19, valamint a 2013. évi szomszédba költözésüket követő időszakra mindezt tanú11 és tanú12 tanúvallomása is bizonyította. Ezen vallomások alapján állapította meg a törvényszék, hogy a felperes és az örökhagyó 2005-ig éltek egy háztartásban, ezt követően a felperes az ingatlan1-ben háztartást nem vezetett. Azt a tényt, hogy az ingatlan1-ben 2005. után nem volt rend és tisztaság, tanú14, tanú1, tanú4, tanú6, tanú3, tanú15 és tanú2 tanúvallomása is megerősítette. A tanúvallomások igazolták, hogy a felperes az örökhagyót betegségében nem ápolta. tanú1, tanú15 és tanú4 egyezően adta elő, hogy az örökhagyó jogosítványát a 60. születésnapján elvették és két évig nem kapta vissza. A felperes sem tett olyan tényelőadást, hogy ezalatt az örökhagyót bárhogyan is segítette volna a közlekedésben.

[10] A gazdasági együttműködésük vizsgálatánál a törvényszék valamennyi tanúvallomást részletesen idézett. Az értékelésüknél elsősorban azt vizsgálta, kik azok, akiknek nemcsak külső szemlélőként volt rálátásuk a felperes és az örökhagyó életvitelére, közös gazdálkodással összefüggő cselekményeikre. Kiemelte, hogy a családi kötelékkel bíró tanúk között is különbség volt aszerint, milyen szoros kapcsolatot ápoltak az örökhagyóval. A vele napi, heti kapcsolatban állók vallomását jelentősebbnek ítélte, míg az örökhagyóval ritka

és/vagy felületes kapcsolatban állók vallomásait ennek megfelelően értékelte. Mérlegelte, hogy az örökhagyó az anyagi ügyeit csak kevesekkel tárgyalta meg, ezért nagyon kevés tanú volt, aki tudott a gazdálkodásáról. tanú14, tanú1, tanú2, tanú4, tanú3, tanú15, tanú16 azonban egyöntetűen arról számolt be, hogy önállóan gazdálkodott, a vagyoni döntéseket egyedül hozta meg, a felperesnek azokba nem volt beleszólása, és meg sem kérdezte őt ezekről. Az örökhagyó azon tervéről, hogy az alperesre hagyja a tanyát, tanú14, tanú2, tanú15 és tanú17 tanú is tudott. tanú16 és tanú17 vallomása szerint a COVID-betegségét megelőzően az alperes közelében, helységein kívánt ingatlant vásárolni. Azt a tényt, hogy az örökhagyó a felperes ötleteit, elképzeléseit anyagilag támogatta, finanszírozta, tanú10, tanú2, tanú3 és tanú1 tanú egyező vallomása igazolta. Kiemelte azonban, hogy az egyoldalú támogatás és annak elfogadása – a „közös” elem hiányában – nem teremt közös gazdálkodást akkor sem, ha ez az egyoldalú támogatás számolatlanul érkezik. Azt pedig egyetlen esetben sem lehetett megállapítani, hogy a nyújtott támogatás a legkisebb mértékben is az örökhagyó felperessel közös céljára irányult volna. Az örökhagyó a saját érdekeltsége nélkül, kizárólag egyoldalú támogatást nyújtott a felperes céljaihoz, de a felperes részéről hasonló viszonzás egyszer sem történt. A felperesnek tényelődása sem volt arra, hogy az örökhagyónak vásárolt volna, számláit fizette volna, pusztán az örökhagyó egyoldalú teljesítéseit kívánta a gazdasági közösség igazolására felhasználni.

[11] Az elsőfokú bíróság érdektelennek ítélte azon tanúk vallomását, akik szerint házastársakként vagy élettársi kapcsolatban élt az örökhagyó és a felperes, miután a tanúk véleménye nincs kihatással a kapcsolat jogi minősítésére. Ezen tanúk kivétel nélkül úgy nyilatkoztak, hogy a felek gazdálkodására, anyagi ügyeire nem volt rálátásuk. Mellőzte ezért tanú5 tanú6, tanú7, tanú8, tanú9, tanú18, tanú20, tanú13, tanú21, tanú22, tanú23, tanú24 e tárgyú nyilatkozatainak a figyelembevételét. tanú25 tanú ugyan nem minősítette a kapcsolatot, de az abban élők viszonyaira semmilyen rálátása nem volt, ahogyan tanú26, tanú27, tanú28 és tanú29 tanúknak sem.

[12] Indokolása szerint tanú22, tanú10, tanú23 és tanú13 egyező vallomása igazolta, hogy a lovastanyán a gyermekek táboroztatása a felperes ötlete volt, és őt ebben az örökhagyó anyagilag támogatta. Azt pedig, hogy a tanyára az örökhagyó a barátaival korábban kijárt szórakozni, de ezt a felperes a táboroztatás miatt ellenezte, ezért megszűnt, tanú4, tanú19, tanú24 és tanú29 tanúvallomása is megerősítette. Hangsúlyozta, hogy az örökhagyó az 1980. május 24-én kötött adásvételi szerződéssel vette meg a lovastanya eredeti ingatlanát, amelyet az ingatlanügyi hatóság 2016-ban törölt az ingatlan-nyilvántartásból, és megosztással három ingatlant, köztük az ingatlan2-t és az ingatlan3-t alakította ki. Az ingatlan2 1/1 tulajdonjoga csere jogcímén, az ingatlan3 pedig 5081/5130 hányadban (az 1980. évi vételnek megfelelő részében) adásvétel, 49/5130 hányadban adásvétel, telekredezés címén lett az örökhagyó tulajdona. Valótlan ezért az a felperesi hivatkozás, hogy az ingatlan2-t és az ingatlan3-t az életközösség kezdetén vásárolta az örökhagyó. A felperes állításai azt támasztják alá, hogy az örökhagyó vagyona még az általa használt tanya esetén sem bírt rálátással. Kiemelte, hogy az örökhagyó a tanyát még életében értékesítette, az ellenértékéből 20.000.000 forintot átvett, és a felperest a tanya elhagyására szólította fel. A szerződésnek a felperes nélküli megkötése is alátámasztja, hogy az örökhagyó szerint a felperesnek abba beleszólása nem volt, részesedés nem illette.

[13] Az 1993. március 2-án létrejött, mindkettőjük által saját kézzel írt és aláírt iratot annak bizonyítékeként értékelte, hogy a felperes és az örökhagyó a közös vagyonszerzés akaratát kizárta, a jövedelmüket és a vagyonukat egyéni céljaikra hasznosították. A felperes elismerte, hogy az abban írt nyilatkozatot megtette, ahogyan azt is, hogy ez az örökhagyó kifejezett kérésére történt. Az okirat tartalmát nem vitatta, csupán a keletkezési körülményeit fogta az alperes viselkedésére. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban súlytalan és

irreleváns ez a felperesi hivatkozás. Nem fogadta el azt a felperesi érvet sem, hogy a nyilatkozat tartalma ne lett volna fontos. Az iratot az örökhagyó ugyanis mindvégig megőrizte, arról tanú2nak úgy beszélt, hogy a felperessel abban az anyagi dolgokat tisztázták, leírták. Az a felperesi állítás, hogy csupán az örökhagyó megnyugtatóra készült az irat, szintén alátámasztja, hogy az örökhagyó az akarata szerint a felperessel való vagyoni viszonyait a jövőre nézve rendezni kívánta. Kiemelte a törvényszék, hogy a felperes a nyilatkozat tartalmának, az elkülönült gazdálkodás tényének a cáfolatára indítványozta tanú13, tanú21, tanú18, tanú6 és tanú7 tanúkenti meghallgatását, de ilyen tartalmú vallomást egyikük sem tett, a felperes és az örökhagyó gazdálkodását egyikük sem ismerte. Az 1993. március 2-án aláírt nyilatkozat pedig súlytalanná teszi a felperes azon állításait, hogy a rönkház 1992. évi építése közös beruházás volt.

[14] Álláspontja szerint az ingatlan1 építkezésénél a belsőépítészeti és művezetői feladatok ellátása a szívdességi munkák körében értékelhető. A felperes sem állította, hogy az építkezésnél saját forrásokat felhasznált, ebből következően azt kizárólag az örökhagyó finanszírozta. Az 1992. március 13-i építési engedélyeztetési tervmódosítás, az 1992. december 17-i építési engedély és az 1993. március 2-i, a közös szerzést kizáró nyilatkozat egymás utáni, a kivitelezést megelőző keletkezése alapján az örökhagyó az építkezést alappal gondolta saját finanszírozású olyan vagyonelemnek, amelyben a felperes nem vállalt részt, és arra nem tart igényt. A kivitelező bejelentéséről 1993. április 20-án kiállított irat a kivitelezés ekkori megkezdését igazolja, az iratok együttes értékelése pedig kizárja azt a felperesi állítást, hogy az építkezés közös elhatározással és kivitelezéssel, közös gazdasági célként valósult meg.

[15] Nézete szerint a tanúvallomások nem igazolták, hogy a Egyesület tevékenységéhez az örökhagyó tevőlegesen is hozzájárult. Az egyesület céljaként meghatározott tevékenységet még a felperes állítása szerint sem végzett, és egyetlen tanú sem nyilatkozott arról, hogy a táboroztatást közösen folytatták. Az örökhagyó mindig az ottani munkák elvégzését követően jelent meg a tanyán, bár a finanszírozásában kétségkívül részt vett. Több tanú is egyezően adta elő, hogy a tanya fenntartása gazdaságtalan volt, több pénzt emésztett fel, mint amennyit hozott. Erről az örökhagyó többeknek, így tanú3nak, tanú19nak, tanú15nek, tanú12nek is panaszkodott. Az egyesület adózott eredményének a becsatolt éves beszámolókból szereplő összege is bizonyítja, hogy nem volt jövedelmező a „vállalkozás”. Önmagában pedig az, hogy a felperes részt vállalt volna valamilyen felújítási munkákban azon az ingatlanon, ahol életvitelszerűen lakott és tevékenykedett, nem keletkeztet gazdasági közösséget az örökhagyóval, aki a közös gazdálkodástól kezdettől elzárkózott, bár a felperes tevékenységeit egyoldalúan támogatta.

[16] A becsatolt szerződések alapján megállapította, hogy az örökhagyó ajándékozás jogcímén szerezte meg az ingatlan6 1/12 tulajdonjogát, az ingatlan5 39/7759 tulajdonjogát és életjáradéki szerződéssel lett a tulajdonosa az ingatlan5 további 39/7759, az ingatlan6 1/12, a helyrajzi szám10 helyrajzi számú ingatlan 1/1, az ingatlan7 1/3, az ingatlan8 1/3 és az ingatlan9 27/270 tulajdoni hányadának. Értékelése szerint a felperes egymással is ellentétes azon állításai, hogy ezek a szerzések közös ajándékok voltak, illetve nem is ajándékozás történt, hanem ellenértéket fizettek a földterületekért, súlytalanná teszik a közös szerzésre tett hivatkozásait. Az ingatlan4 életjáradék jogcímén megszerzett 1/1 arányú, az ingatlan5 ugyanezen jogcímen szerzett 3120/62070 arányú, az ingatlan6-ban ajándékozással szerzett 6/36 és életjáradék jogcímen szerzett 3/36, az ingatlan7-ben életjáradék címen szerzett 1/3, az ingatlan8-ban ajándékozás címen szerzett 1/3 és életjáradék címen szerzett 1/3, valamint az ingatlan9 szintén életjáradék címen megszerzett 27/270 arányú tulajdonjoga esetében kiemelte, hogy önmagában a felperes ajándékozókval való ismeretsége az írásba foglalt okiratok tartalmával szemben nem bizonyítja, hogy akár az ajándékozási, akár az életjáradéki

szerződések megkötésében részt vett. Nincs peradat arra, hogy bármelyik ingatlanért közösen fizettek, ahogy arra sincs, hogy az ajándékozási szerződések ténylegesen adásvételt takartak. A felperes az őstermelői igazolványát 2016-ban váltotta ki. Ezért ez nem támasztja alá, hogy a 2003-ban és 2005-ben szerzett ingatlanokon a megelőző 11-12 évben mezőgazdasági tevékenységet végzett. Az ingatlan4 kivételével arra sincs bizonyíték, hogy az ingatlanokat használta. Nem igazolja egyetlen bizonyíték sem azon állítását, hogy az örökhagyó őt bármelyik ingatlan eladására kérte fel, és ez bármilyen elszámolás része volt közöttük. A felperes által állított akarategység egyik szerzésnél sem állapítható meg. Az életjáradék fizetése nem a közös vagyont terhelte, mert ilyen vagyon léte az eljárás alatt nem igazolódott.

[17] Jelentőséget tulajdonított annak, hogy bár a felperes azt állította, az ingatlan1 alatti címre volt bejelentve, ezt önmagában az egyetlen, országból érkező hagyatéki irat nem igazolta. Az általa becsatolt okiratok, így a 20/F/3 számú földhasználati lap, a 2016. március 21-i új őstermelői igazolványt igénylő irat, a keresetlevélhez F/1 alatt csatolt egyesületi bejegyző végzés, a 40. számú irathoz csatolt valamennyi bankszámlakivonat és a felperes édesanyjának hagyatékátadó végzése is a felperes lakcímeként a cím2 szám alatti címet tünteti fel.

[18] Kiemelte: az örökhagyó a újságban megjelent interjúban egyes szám első személyben nyilatkozott arról, hogy helység2 lakik, vagyis ott nem lakik vele más. A felperesről a pártaként (egyes számban) úgy beszélt, mint aki üzemelteti a farmot. Nem utalt arra, hogy abban maga is részt venne. Figyelembe vette, hogy a felperes a keresetlevelében az örökhagyó vagyontárgyait az ingatlan1, ingatlan2 és az ingatlan3 kivételével nem tudta megjelölni, az említés szintjén sem érintette a pénzügyi intézkedéseknél kezelt vagyont. A hagyatékátadó végzés ismeretében terjesztette csak elő az elbírálásra váró keresetét. Értékelte, hogy a kapcsolatuk alatt a felperes is és az örökhagyó is több ingatlan tulajdonjogát megszerezte, de mindvégig önálló jogszerezők voltak, egyik ingatlannál sem keletkezett közös tulajdon, és nem volt közös bankszámlájuk sem. A felperes a hagyatéki eljárásban nem vett részt, igényt nem jelentett be, a távolmaradásának a perben előadott indoka (nem működtek a közjegyzők, bíróságok) nyilvánvalóan alaptalan. A távolmaradása is a követelésének a hiányát támasztja alá, amelynek az érvényesítésére csak azután indított eljárást, miután az alperes az örökhagyó által kölcsönadott 17.000.000 forint visszafizetése iránt pert indított.

[19] Hangsúlyozta, hogy a keresetlevélhez csatolt táblázat alján szereplő „kifizetés igazolás” szerint a felperes és az örökhagyó a lovastanya 2014. évi fejlesztésénél külön-külön fizetett a vállalkozónak, teljesen elkülönítve határozták meg a teljesítést. Az írásbeli ellenkérelemhez csatolt 2003. január 9-i irat alapján a felperes az örökhagyótól 100.000 forint kölcsönt kapott, a 2020. október 3-i és 9-i átvételi elismervényben pedig 14.000.000 és 3.000.000 forint átvételét ismerte el. Gazdasági közösség esetén a kölcsön nem értelmezhető, hiszen az a felek saját vagyonuk feletti rendelkezési autonómiáját, a külön kezelt pénzügyi elemek és elszámolás meglétét támasztja alá. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az örökhagyó a korábbi, mindenféle írásbeliséget nélkülöző vagy felületesen leírt kölcsönadásokkal ellentétben 2020-ban már világosan megfogalmazva, visszaváróan adott a felperesnek kölcsön, amelyről másoknak is beszámolt. Ellenben egyetlen tanú sem támasztotta alá azt a felperesi állítást, hogy ő kölcsönzött volna rendszeresen az örökhagyónak. Önmagában ez a nyilatkozat is cáfolja azonban a közös gazdálkodást, hiszen a kölcsön ténye, az azzal való pontos elszámolás éppen a külön gazdálkodást igazolja.

[20] Nem fogadta el a törvényszék a felperesnek a lovastanya eladásával összefüggő elszámolásra, annak közjegyzői okiratba foglalására, az új lovastanya közös kialakítására és üzemeltetésére tett előadását, mert nézete szerint azokat az örökhagyó magatartása önmagában kizárta. Erősen kétséges, hogy aki addig sem vett részt aktívan a lovastanya üzemeltetésében, 80 évesen vág bele ilyen feladatokba. Életszerűtlen, hogy a 40 éve a

tulajdonát képező tanyától azért megválnak, hogy máshol újat létesítsen. A közös beruházás, az elszámolás örökhagyói vágyát önmagában kizárja, hogy az új tanyára a 17.000.000 forintot visszaadási kötelezettséggel nyújtotta. Önmagának is ellentmond a felperes azon előadása, hogy miközben vagyoni elszámolásra hivatkozik, ezzel párhuzamosan további közös gazdasági célok fennálltát állítja. Nem tulajdonított jelentőséget annak a felperesi állításnak, hogy a 17.000.000 forint tartozást elismerő nyilatkozatot egy vita hevében tette, miután nem arra hivatkozott, hogy a pénztadás nem történt meg. Nem bizonyított azon állítása sem, hogy az okiratnak az örökhagyó nem tulajdonított jelentőséget, hiszen erről több barátjának is beszámolt, a kiállított okiratot megőrizte. Azzal pedig, hogy a pénzt kölcsönként nyújtotta és meghatározta a visszafizetési időpontot, kizárt, hogy elszámolásban gondolkodott volna. A helység³¹i ingatlan megszerzése mindezt nem volt közös beruházás.

[21] Az ingatlan² megvásárlása sem volt közös cél, mert ilyen vétel nem történt. A lovastanya négy ütemben való fejlesztéséből a rönkház 1992. évi közös kivitelezését az 1993. március 2-i irat, míg a többi fejlesztés közös vagyoni jellegét azon felperesi hivatkozások zárják ki, hogy közöttük szoros elszámolás volt, meghatározva, hogy ki mennyit fizet. Közös gazdálkodásnál az elszámolásnak nincs létjogosultsága. A szoros elszámolási rendszer is azt igazolja, hogy a vagyonaikat nem vegyítették. A felperes érvelésével szemben a kapcsolat közel 35 évi fennállta önmagában nem jelenti az élettársi jogviszony létrejöttét. Az rPtk. 685/A. §-ában meghatározott gazdasági közösség, és így az élettársi kapcsolat hiányában ezért a kereseteket elutasította.

[22] Indokolása szerint tanú³⁰ tanú meghallgatásának körülményei olyan kétséget ébresztettek, amely a tanúvallomás hitelességét alapjaiban kérdőjelezte meg, ezért e vallomást a bizonyítékok köréből kizárta. Figyelman kívül hagyta a felperes utólagos bizonyítási indítványát és tanú¹⁹ tanú 70. sorszámon csatolt írásbeli nyilatkozatát, miután a tanútól származása nem nyert igazolást, és egyébként sincs jelentősége a bíróság előtt tett vallomásával szemben.

[23] A gyermekvállalásról tett felperesi állításokat a törvényszék nem fogadta el, miután a felperesnek és az örökhagyónak közös gyermeke nem született, így az ezzel kapcsolatos fejtegetések irrelevánsak. Nem vette ezért figyelembe az erre nézve csatolt okiratokat sem.

[24] A felperes által kihallgatni indítványozott tanúk egy része által még a perbeli meghallgatásuk előtt tett írásbeli nyilatkozatokat bizonyítékként nem értékelte, mert azok keletkezési körülményei ismeretlenek. Másrészt a tanúként meghallgatandó személyek vallomása írásbeli nyilatkozattal nem helyettesíthető. Nem vette figyelembe személy írásbeli nyilatkozatát sem, akinek a tanúkenti kihallgatását a felperes nem indítványozta.

[25] Az 1993. március 2-i okirat írásszakértői vizsgálatát azért mellőzte, mert a valós tartalma tekintetében kételye nem merült fel. A nyilatkozat megtételét a felperes elismerte, maga is részletesen előadta a keletkezési körülményeit.

[26] Nem tulajdonított jelentőséget a felperes által csatolt számláknak, mert azok a közös gazdálkodást nem támasztják alá. Figyelman kívül hagyta a felperes személy¹val és tanú⁸val folytatott levelezését, miután önmagában ez sem bizonyíték az élettársi kapcsolat létrejöttére. Nem vette figyelembe a felperes örökhagyó testvérének írt, 2021. február 2-i levelét sem, mert a felperesi állítás nem bizonyíték, és magából a levélből is kirajzolódik, hogy a felek között már ellentét feszült. Nem értékelte bizonyítékként a becsatolt karácsonyi fényképfelvételeket sem, miután azok a gazdasági közösséget nem bizonyítják.

[27] A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és az ingatlan1 4/5 tulajdoni hányadának 160.000.000 forint, az ingatlan2 és az ingatlan3 értékesítéséből befolyó vételárnak 65.000.000 forint, az ingatlan4-nek 40.000.000 forint, az ingatlan5 6240/62070 tulajdoni hányadának 700.000 forint, az ingatlan6 9/36 tulajdonjogának 800.000 forint, az ingatlan7 1/3 tulajdonjogának 1.000.000 forint, az ingatlan8 2/3 tulajdonjogának 1.500.000 forint, az ingatlan9 27/240 tulajdonjogának 1.700.000 forint, az bank1.-nél vezetett bankszámlaszám1 számú bankszámlán nyilvántartott összegnek 2.000.000 forint és a épsz számú értékpapírszámlán lévő összegnek 1.000.000 forint, a bank2.-nél bankszámlaszám2 számon vezetett nyereménybetétkönyvből eredő követelésnek 10.000 forint, az bank3.-nél vezetett bankszámlaszám3 számú bankszámlán nyilvántartott összegnek 1.680.652 forint és a épsz1 számú értékpapírszámlán nyilvántartott összegnek 15.028.394 forint értékben az alperes tulajdonába adását, és 145.209.523 forint értékkülönbséget megfizetésére kötelezését kérte. A másodlagos fellebbezési kérelme a jogalap körében közbenső ítélet meghozatalára, és az élettársi közös vagyon megosztása iránti kereset tekintetében az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult.

[28] Az elsődleges fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy a törvényszék döntése az rPtk. 685/A. §-ába, 578/G. § (1) bekezdésébe, az 1993. március 2-i okirat értékelésénél az rPtk. 205. § (1)-(2) bekezdésébe, 207. § (1) és (4) bekezdésébe ütközik. Az elsőfokú bíróság továbbá a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen értékelésével megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 279. § (1) bekezdését és 346. § (4)-(5) bekezdését is, miután a megállapított tényekből a bizonyítékokkal ellentétes, iratellenes következtetéseket vont le.

[29] Álláspontja szerint az élettársak gazdasági közösségének a vagyoni helyzetüktől és jövedelmüktől függően számos formája lehetséges, de meghatározó eleme a jövőre tervezés. Az elsőfokú ítélet indokolásával szemben nem lehet a gazdasági közösség fennálltára abból következtetni, hogy részt vett-e az örökhagyó hagyatéki eljárásában vagy sem. Nem valós, hogy nem ismerte a hagyatéki vagyontárgyakat. A gazdasági közösségnek egyébként sem előfeltétele, hogy az élettársak egymás vagyonáról, jövedelméről, befektetéseiről teljeskörű ismeretekkel rendelkezzenek. A törvényszék megalapozatlanul következtetett arra, hogy az örökhagyóval önálló vagyonszerzők voltak. Nem elszámolási megállapodás volt közöttük a tanyai bevételeket megosztására, hanem ez éppen azt bizonyítja, hogy az érdekközösségüknek megfelelően mindketten részesültek a tanyai tevékenységből. A fennmaradó részt visszaforgatták a közös „vállalkozás” fenntartási költségeire, azaz a terheket is közösen viselték. Mindez a közös gazdasági cél bizonyítéka, amelyet tanú7 és tanú8 tanúvallomása hitelt érdemlően igazolt. Az élettársi jogviszony létrejöttét nem zárja ki, hogy őt az örökhagyó anyagilag támogatta, ahogyan az önálló bankszámlák léte sem. A tanúk döntő többsége bizonyította, hogy anyagilag és fizikailag is részt vett nemcsak a mindennapi közös életvitelben, hanem a jelentősebb közös beruházásokban, így az ingatlan1 és a lovastanya mint élettér és vállalkozás felépítésében, ezen közös célok szolgálatába állították a jövedelmeiket. A művészbolt kialakítása és működtetése segítségével az örökhagyó a közös gazdasági cél, a közös vagyonszerzés érdekében támogatta őt, amelyet tanú20 vallomása igazolt. tanú25 vallomása megerősítette, hogy közös projektjeik voltak, a kivitelezéssel kapcsolatos eseti üzleti megállapodásoknál mindig közösen voltak jelen.

[30] Azzal is érvelt, hogy a törvényszék tévesen következtetett arra, hogy az 1993. március 2-i okirat a gazdasági közösséget kizárta. A tanúvallomások egyenként és összességükben is cáfolták a felek okiratban rögzített gazdasági függetlenségét. A nyilatkozat második részében szereplő, annak első részére reflektáló „a fentiekkel egyetérték” szófordulat

közös akaratnyilatkozatra utal, és azt az alperes is megállapodásként kérte értékelni. Az iraton azonban az örökhagyó aláírása nem lelhető fel, így az kétoldalú megállapodásnak, vagyoni jogi szerződésnek nem tekinthető. Írásba foglaltnak sem minősül, ezért azt az rPtk. 205. § (1) bekezdése megfelelő alkalmazásával nem létező jogügyletnek kell tekinteni, amely semmilyen anyagi jogi joghatást nem vált ki. Az elsőfokú bíróságnak ezért kellett volna kiemelt jelentőséget tulajdonítani azon előadásának, hogy az okirat nem a vagyoni viszonyok jövőbeni kezelése érdekében, hanem pusztán azért íródott, hogy az örökhagyó az alperessel való kapcsolatát rendezze. Az okirat valódiságát és az azon szereplő aláírás neki tulajdonítását a perben vitatta. Az egyszerű magánokiratban foglaltakat, a vagyonekkülönítés tényét az okiratra tekintet nélkül az alperesnek kellett volna bizonyítani. Az irat tartalmilag sem felel meg egy jövőbe mutató vagyoni jogi megállapodás elemeinek, abból nem lehet arra következtetni, hogy a felek valamennyi vagyoni igényüket végleges jelleggel rendezték. A megállapodással nem rendezett kérdésekre pedig az rPtk. 205. § (2) bekezdése alapján a törvényi rendelkezéseket kell alkalmazni.

[31] Nézete szerint az indítványára kihallgatott tanúk (tanú20, tanú18, tanú9, tanú21, tanú24) kivétel nélkül megerősítették, hogy már az örökhagyó szolgálati lakásában látták a közös életteret, amelyet követően az ingatlan1 felépítése és az odaköltözés közös elhatározást jelentett. A saját elképzelései és tervei szerint kialakított ingatlant a látogatóknak közös otthonként mutatták be, amelyre mindketten büszkék voltak. A keresetlevélhez F/2 alatt csatolt újságcikk is az ingatlan1 közös lakóhely jellegét bizonyítja. Az alperes tanúi, tanú4 és tanú3 is arra utaltak, hogy családtagként költözött az ingatlan1-be. Bizonyított, hogy a levélpostai küldeményei még a 2005-ben kezdett lovagoltatás és gyermektáboroztatás megindulását követően is az ingatlan1 címére érkeztek. Nincs ezért jelentősége annak, hogy helység4re volt bejelentkezve. A közös életberendezkedés mint közös gazdasági cél keretében értékelni kellett volna azt is, hogy a tanyán az együttélésüket szolgáló külön lakrészt építettek, amelyet tanú21, tanú18, tanú22, tanú26, tanú8, tanú20, tanú24, tanú13, tanú31, tanú28 tanúvallomása, a 37/F/12.1-F/12.2. számon csatolt fényképfelvételek, és az előbbin feltűnő „Családunk könyve” elnevezésű naplókönyv is igazolt. tanú26 tanúvallomásából arra is fény derült, hogy a tanya (ingatlan2 és ingatlan3) értékesítését követően helység3on akarták az új életterületet kialakítani. Mindezt tanú19 írásbeli nyilatkozata is igazolja. Ezen bizonyítékok pedig cáfolják tanú16 és tanú17 azon vallomását, hogy az örökhagyó helység1on kívánt ingatlant venni.

[32] Álláspontja szerint a közös háztartás vitele nem az élettársi kapcsolat fogalmi eleme, hanem azt a szerzésben való közreműködés arányának a meghatározásánál kell értékelni. A beszerzett tanúvallomások (tanú13, tanú5 tanú6, tanú9, tanú21) azonban megerősítették, hogy elvégezte a háztartás körüli munkákat: mosott, főzött, takarított, gondoskodott az akkor még kiskorú alperesről, az örökhagyót és az édesanyját is ápolta. Mindez az 5/A/4 számú okirat tartalmát is cáfolja. Az elsőfokú döntés sem vitatja, hogy 2005-ig a háztartási teendőket ellátta. Azt pedig tanú3 tanú is említette, hogy a későbbi két külön élettér kialakítása kényszerből volt helyzet volt, de az örökhagyó a haláláig mindkettőjüknek intézte a heti bevásárlást, azaz a jövedelmét nemcsak önmagára fordította.

[33] Kiemelte, hogy egy férfi és egy nő érzelmi kapcsolatának a gazdasági közösséget is automatikusan eredményező legnagyobb közös döntése és vállalkozása egy gyermek vállalása. A felperes és az örökhagyó ez irányú elhatározását tanú18 és tanú8 tanúvallomása is megerősítette. Az elsőfokú bíróság a közös gyermekvállalási szándékot tévesen nem fogadta el a gazdasági közösség bizonyítékaként, miközben túlzott jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felek nem kötöttek házasságot.

[34] Hangsúlyozta, hogy az örökhagyóval közösen hozták létre és üzemeltették a Egyesületet. A közös gazdasági tevékenység helyszíne az örökhagyó tulajdonában álló

ingatlan³ volt, melyet később kibővítettek és megvásárolták a szomszédos ingatlan²-t is. A törvényszéknek kizárólag azt kellett volna vizsgálnia, hogy a gazdasági tevékenységet meghatározó célkitűzéseik a 35 évi életközösség egésze alatt közősek voltak-e. Az egyesület nyereségessége, profitabilitása, adózott eredményének az összege ezért nem bírt relevanciával. Ettől függetlenül is a felújított tanyára számos nívós ügyfél kötött szerződést, amely a közös beruházások nélkül nem történt volna meg. Az elsőfokú bíróságnak értékelnie kellett volna azt is, hogy az örökhagyóval való megismerkedésekor éppen a lovaglás, a lovak szeretete volt a közös pont, amelyet tanú¹, tanú²¹, tanú⁸ tanúvallomása igazolt. tanú²², tanú²⁶ és tanú²⁹ tanúvallomása bizonyította, hogy lovas rendezvényeken, ünnepélyeken együtt mutatkoztak, az örökhagyó többekkel közös lovaglás alkalmával, lóháton ismerkedett meg. tanú¹, tanú²⁷ és tanú²² tanúvallomása azt is igazolta, hogy közösen végeztek bértartást, és abból közös jövedelemre tettek szert. Számtalan peradat igazolja, hogy a tanya infrastruktúrájának tervezését, kialakítását, megvalósítását, majd a lovas vállalkozás valamennyi operatív teendőjét ő maga intézte, de a döntéseket mindvégig egymással együttműködve hozták meg. Ezt a munkamegosztást tanú²², tanú²⁷ és tanú³¹ vallomása is igazolta. Az elsőfokú bíróság azon megállapítása ezért, hogy az örökhagyó nem működött közre az egyesület céljainak az elérésében, az iratokkal és a rendelkezésre álló bizonyítékokkal is ellentétes.

[35] Kiemelte, hogy a vagyonleltárba beállított többi ingatlan szerzésénél a tulajdonosokat ő kereste fel, az ajándékozási és az életjáradéki szerződéseket letárgyalta, véglegesítette. Önmagában az, hogy a tulajdonjog az örökhagyó nevén szerepel az ingatlan-nyilvántartásban, nem elegendő a kizárólagos tulajdonszerzése megállapításához. A szántóföldeket ő maga művelte, illetve napszámosokkal műveltette. Ezt a 20/F/3 számon csatolt földhivatali bejegyzés és tanú³² tanúvallomása is bizonyította. Őstermelőként a területalapú támogatásokat is igénybe vette. A betakarított terményeket nem a sajátjaként kezelte, hanem a tanyán lévő állatok etetésére és ellátására használta fel. személy 40/F/14 számon csatolt írásbeli nyilatkozatát pedig a törvényszék a Pp. 263. § (1) bekezdése és 267. §-a ellenére nem értékelte.

[36] Állította, hogy a területalapú támogatások kivétel nélkül az ő nevére szóltak és a közös háztartást gyarapították. Ő maga az egyesületben folytatott tevékenység napi szintű irányítását végezte, a perbeli időszakban más forrásból jövedelme nem volt. A megélhetése fedezetét a felek gazdálkodásából befolyt, a költségek levonása után fennmaradt bevétel képezte. A közös vállalkozás irányításának ténye, az ahhoz történt fizikai, szellemi, anyagi hozzájárulása pedig az elsőfokú ítéletben írt „egyirányú, számolatlan támogatásnak” nem feleltethető meg. A saját vagyonával és a saját pénzével is hozzájárult a beruházásokhoz. Az 1992. évi rönkházépítést mint a saját beruházását tanú⁹ is megerősítette. A későbbi beruházások is nagyjából az ő közreműködésének minősülnek, amelyet tanú¹⁹ 70. sorszámon csatolt írásbeli nyilatkozata igazolt. A keresetlevélhez F/10 alatt csatolt beruházási költségvetés bizonyítja, hogy a 2014. évi teljes bekerülési költségből 1.500.000 forintot az örökségéből készpénzben, további 1.500.000 forintot követelés-beszámítással teljesített tanú²²nak.

[37] Előadta, hogy a tőkegyűjtési folyamat legelőször a bértartási tevékenységgel kezdődött, melyet azután felváltott a lovagoltatási, majd a gyerektáboroztatási tevékenység. Mindezt tanú⁸ tanúvallomása tökéletesen leírta.

[38] Kifogásolta, hogy a törvényszék a tanúvallomásokat kirívóan okszerűtlenül értékelte, az alperes 11 tanúján kívül egyetlen további vallomást sem fogadott el. A felperes indítványára kihallgatott 19 tanú vallomását is elvetette, holott a hamis tanúzás törvényi következményeire történt figyelmeztetést követően mindegyikük elfogulatlannak és érdektelennek tartotta magát. A vallomásaik kirekesztése ezért nem indokolt. A tanúk, ha a

felek életében külön-külön időszakban, eltérő intenzitással is voltak jelen, de a vallomásaik egymásra épülve, összességükben az élettársi kapcsolat meglétét a teljes időszakra alátámasztották. Ha az elsőfokú bíróság el is fogadta, hogy az örökhagyó 2020-ban már mással ismerkedett, az élettársi kapcsolat fennálltát legalább 2019-ig meg kellett volna állapítania. Fokozottan kellett volna értékelnie, hogy a perbeli kérdéseket különösen a családtagok tudják igazolni, és az alperes rokonságából hárman is kifejezetten az örökhagyóval fennállt élettársi kapcsolatáról tettek tanúbizonytságot. A hozzátartozók tudomása nem függ a kapcsolatfelvétel gyakoriságától, ezért tanú6, tanú7 és tanú8 tanúvallomását nem lehetett volna kizárni a bizonyítékok közül.

[39] Azzal is érvelt, hogy a 2020. évi kölcsönnyújtás tényét cáfoló, 37/F/10 számon csatolt levelezés nem egyszerűen a saját tényállítása, hanem az azt alátámasztó bizonyíték is, amely a többi bizonyítékkal egybevágh. tanú6, tanú7 és tanú8 tanú sem tudott kölcsönadásról. tanú29 tanú pedig elmondta, hogy a pénz nem kölcsön volt. Egyetlen tanú sem tudott tehát arról, hogy a helység3i ingatlan vásárlása előtt kölcsönadás történt, amely kizárná az elszámolást. Az alperes indítványára meghallgatott tanúk ezzel ellentétes vallomásainak ellentmondásosságát, és a tanúk elfogultságát pedig az elsőfokú bíróságnak értékelnie kellett volna. A 37/F/10 alatti okirati bizonyítékot sem lehetett volna ezért a bizonyítékok közül kirekeszteni. Egyébként sincs ellentmondás abban, hogy az örökhagyóval a tanya eladása utáni elszámolást követően folytatták volna helység3on a közös gazdasági tevékenységet. Nem lezárni akarták ugyanis a „vagyonközösségüket”, hanem az addigi hozzájárulásokat összegezve tovább folytatni, amelyet jogszabály nem tilt és nem zár ki.

[40] Sérelmezte, hogy miközben az alperes rokonságából származó tanú10 tanúnak saját nyilatkozata szerint a gazdasági közösségükre nem volt rálátása, amely a törvényszék megítélése szerint az összes megtett nyilatkozata hitelességét támasztotta alá, ezzel szemben a felperes indítványára kihallgatott tanúknál mindezt másként értékelte, tanú20 vallomását pedig kifejezetten erre tekintettel mellőzte. A tanúk többsége, még az alperesi tanúk is igazolták az ingatlan1 felújításában, a lovastanya teljes helyreállításában és közvetlen irányításában történt közreműködését. Három közülük a tanyai beruházások megvalósításában is részt vett, és többen tudomással bírtak a tanya értékesítését követő jövőbeni célkitűzéseikről. Mindennek a gazdasági közösség megítélésénél kiemelt jelentőséget kellett volna tulajdonítani.

[41] Kiemelte, hogy jelentősége van a peres félnek a bizonyítás eredményének a befolyásolására irányuló magatartásának is. Az alperes pedig az általa meghallgatni indítványozott tanúk közül hármat is megkeresett, és megpróbálta őket rosszhiszeműen befolyásolni. Mindezt a bizonyítékok mérlegelésénél a terhére kellett volna értékelni, de az elsőfokú ítélet ebben a körben semmilyen indokolást nem tartalmaz. Az alperes tanú10tal elolvastatta a periratokat, a kihallgatásánál jelezte, hogy mit kell mondania, tanú30nek pedig kinyomtatott oldalakat adott, hogy ne felejtse el, mit kell mondania. tanú19 is vélhetően a befolyásolása áldozatául esett, mert a bíróság előtt a korábbi, írásban tett nyilatkozatával ellentétes vallomást tett. Az utólagos bizonyítás iránti indítványát ezért az elsőfokú bíróság teljesen megalapozatlanul utasította el.

[42] Nézete szerint a törvényszék a tanúvallomásokat ezt meghaladóan sem értékelte helyesen. tanú11 és tanú12 az örökhagyóval csak felszínes kapcsolatban állt, erősen kétséges, hogy akár a házimunka végzéséről, akár az örökhagyó ápolásáról bármilyen tudomással rendelkeztek, szemben tanú13val, aki a szolgálati lakásban még a szomszédjuk volt. A közös életvitelt ellenben tanú8, tanú13, tanú20, tanú27, tanú24, tanú29, tanú21 és tanú26 tanúvallomása is igazolta. tanú14 és tanú1 elfogulatlannak nem tekinthető, a vallomásaik egyébként is teljesen ellentmondásosak és nem igazolják, hogy 2005-től már nem volt jelen az ingatlan1-ben. Az esti ottalvós táborok és a fizetett lovászok hiánya miatt 2015-től sokkal

többet kellett a tanyán maradnia, de ez a munkamegosztásuk szükségképpen velejárója volt, amelyet tanú3 és tanú27 is megerősített, de utalt arra tanú1 és tanú4 tanú is. Az örökhagyó édesanyjának ápolására tett állításait tanú21 tanúvallomása igazolta, tanú14 és tanú1 azt érdemben megdönteni nem tudta. E két vallomás belső ellentmondásait a törvényszék egyébként sem megfelelően értékelte. Az örökhagyó ápolására tett állításait tanú21 és tanú27 vallomása bizonyította, tanú3 erről ellentétes vallomást tett, tanú12 sosem járt az ingatlanban. tanú4 vallomásának objektivitása pedig megkérdőjelezhető, tanú24 tanúvallomásával összevetve az elfogultsága egyértelmű. tanú29 is cáfolta a tanúvallomása azon részét, hogy az örökhagyó nem beszélte meg vele az előzetesen nyújtott baráti kölcsönöket. tanú17 tanú17 a felek kapcsolatáról pontos információkat nem tudott szolgáltatni, az alperes édesanyjaként az elfogulatlansága egyébként is megkérdőjelezhető. tanú16 vallomása teljesen ellentmondásos volt, a 2018. január előtti időszokról nem tudhatott. tanú15 pedig az örökhagyó halálát megelőző három évben történekről éppen az általa előadottak és az örökhagyóval fennállt viszonya alapján nem szerezhett tudomást. Tévesen értékelte a törvényszék tanú2 tanúvallomását is, aki csak szűk hat évről tett nyilatkozatot, és a vallomása önmagával, az okiratokkal és a felek által érdemben nem vitatott tényekkel is ellentétes, amelyet az elsőfokú bíróságnak szintén értékelnie kellett volna.

[43] A másodlagos fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság az élettársak szerzésben való közreműködésének arányát, az élettársi közös vagyona tartozó vagyonelemeket és azok értékét nem vizsgálta, az utóbbiakra előterjesztett bizonyítási indítványok teljesítését mellőzte. A bizonyítás ezért nagyfokú kiegészítésre szorul, amely a másodfokú eljárásban nem orvosolható, az ítéltáblának ezért nincs perjogi lehetősége a keresetek teljesítésére. A Pp. 383. § (4) bekezdése azonban biztosítja a számára, hogy a jogalap tekintetében közbelső ítélettel határozzon, és az elsőfokú bíróságot a kereset elbírálása érdekében új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa.

[44] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[45] A fellebbezés nem alapos.

[46] Az ítéltábla a jogorvoslati kérelmet a felperes kérelmére a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

[47] A fellebbezési kérelmek az elsőfokú ítélet egészét támadták, az elsőfokú ítéletnek ezért nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése, így azt a másodfokú bíróság egészében bírálta felül.

[48] Az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmények [Pp. 379-380. §] hiányában az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelmek és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdése] bírálta felül, melynek során a fellebbezés tartalmi követelményei körében előadottak [Pp. 371. § (1) bekezdése] is a felülbírálati jogköre korlátját képezték (Kúria Pfv.I.21.274/2023/5. indokolás [34]).

[49] A jogvita érdemében az ítéltábla az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntésével egyetértett, annak indokai azonban kiegészítésre szorulnak.

[50] A felperes a keresetében a közös tulajdon megszüntetésének a követeléséhez való jogát [rPtk. 147. §] érvényesítette. Ennek jogalapjaként [Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pontja] azt adta elő, hogy az örökhagyóval 1985-től az örökhagyó 2020. december 16-i haláláig élettársi jogviszonyban éltek.

[51] Az rPtk. 578/G. § (1) bekezdéséhez és 685/A. §-ához kapcsolódó következetes ítélkezési gyakorlat szerint az élettársi kapcsolat mint kötelmi jogviszony feltételezi a felek közötti érzelmi kapcsolat fennállását, együvé tartozásuk harmadik személyek előtti felvállalását, a közös lakásban való együttlakást, a közös háztartás fenntartását és azt is, hogy a felek legalább hallgatólágosan egyetértsenek abban, hogy a közös gazdasági tevékenységük eredményeként szerzett vagyon közös legyen, illetve a közös tulajdonszerzésre irányuló, legalább hallgatólágos szándékuk, illetve céljuk az akár együttesen, akár külön-külön megszerzett valamennyi vagyontárgyra nézve fennálljon (Pfv.II.20.759/1993/4., BH1998. 588., Pfv.II.21.364/2000., Pfv.II.20.357/2011/9.).

[52] A bírói gyakorlat a gazdasági közösség fogalmának értelmezésével húzta meg azt a jogi határt, amely a közös háztartásban élő, egymással érzelmi kapcsolatban álló és a külvilág felé ezt ki is nyilvánító, a hétköznapi értelemben élettársaknak tekintett felek együttélését elkülöníti a jogkövetkezményekkel járó élettársi kapcsolat tényhelyzetétől (BH1998. 83., Pfv.II.21.451/2016/6. indokolás [45], Pfv.II.21.232/2017/4 indokolás [72]). A gazdasági közösség csak akkor állapítható meg, ha a felek nem csupán esetileg, egy-egy vagyontárgy megszerzésében, vagy csupán az együttélés mindennapi kiadásai tekintetében működnek együtt, hanem a gazdasági tevékenységüket meghatározó célkitűzéseik az életközösség egész időtartama alatt közösek, ennek elnyeréséhez pedig teljeskörű együttműködést tanúsítanak, a jövedelmeiket közös céljaik érdekében együttesen használják fel (BH1998. 588., Pfv.II.21.744/2004., Pfv.II.20.837/2011/6., Pfv.II.21.451/2016/6. indokolás [46], Pfv.II.21.232/2017/4. indokolás [73]). A közös cél fogalmát az ítélkezési gyakorlat szűken értelmezni: annak gazdasági tevékenységre és a közös vagyon megszerzésére kell irányulnia, azaz a gazdasági együttműködésnek a közös vagyon gyarapítása a célja (Pfv.II.21.451/2016/6. indokolás [46]).

[53] Azt az alperes sem tette vitássá, hogy a felperes és az örökhagyó között az érzelmi kapcsolat az 1980-as évek közepétől az örökhagyó halálát megelőző másfél évig fennállt. A felperesnek ezért erre az utolsó másfél éves időtartamra nézve kellett az élettársi kapcsolat ezen fogalmi elemét megalapozó tényeket előadnia és bizonyítania [Pp. 265. § (1) bekezdése]. A közös háztartást és a közös életvitelt az 1987 és 2005 közötti időszakban az alperes sem vitatta. A felperesnek ezért az ezen időszakot megelőző, 1987 előtti, illetve a 2005 utáni időszak tekintetében kellett a közös háztartást és életvitelt megalapozó tényállításait megtennie és bizonyítania. A gazdasági közösség azonban a keresetben megjelölt teljes időszakra nézve vitatott volt, ezért a felperesnek az ezen fogalmi elemet megalapozó tényeket kellett részletesen előadnia, és bizonyítania.

[54] A fellebbezésében új tényeket állított, amikor előadta, hogy az örökhagyóval közösen végeztek bértartást, amelyből közös jövedelemre tettek szert (fellebbezés 28. oldal 7.

bekezdése), a tőkegyűjtési folyamat a bértartási tevékenységgel kezdődött, melyet a későbbiekben felváltott a lovagoltatási, majd a gyerektáboroztatási tevékenység (fellebbezés 36. oldal első bekezdése), a területalapú támogatások a közös háztartást gyarapították (fellebbezés 33. oldal 9. bekezdése). A fellebbezésben állított új tényeket azonban az ítéltábla a Pp. 373. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában, a jogszabály kizáró rendelkezése folytán nem értékelhette. Megjegyzi azonban, hogy a területalapú támogatásokról a felperes az elsőfokú eljárás során még azt állította, hogy a kapott támogatási összeg meg sem közelítette a művelési költségeket, azokat nem fedezte (37. számú keresetpontosítás 29. oldal 6. bekezdése). Ha pedig ez így volt, akkor a közös háztartást gyarapító jövedelem abból nem származhatott.

[55] A felperes a fellebbezésében alaptalanul kifogásolta az elsőfokú bíróságnak a gyermekvállalásra irányuló szándékkal összefüggő jogi álláspontját. A Kúria joggyakorlata ugyanis egyértelmű: a gyermekvállalás kétségtelenül hosszú távú elkötelezettséget és jelentős anyagi terhet ró a szülőkre, azonban az élettársi kapcsolat egyik fogalmi elemével, a gazdasági együttműködéssel nem azonosítható. Az élettársak szándékának ugyanis közös közreműködéssel közös vagyon megszerzésére kell irányulnia, a családalapítás és a gyermekvállalás gazdasági célnak, vagyonszerzésre irányuló szándéknak minősítése azonban fogalmilag kizárt (Kúria Pfv.II.21.451/2016/6. indokolás [47], Pfv.II.21.529/2019/8. indokolás [81]). A közös gyermekvállalás szándéka legfeljebb az érzelmi kapcsolatot támasztja alá.

[56] Az nem volt vitás, hogy az 5/A/4. számon csatolt, 1993. március 2-án kelt okiratba foglalt jognyilatkozatok közül az aláírás feletti szövegrészt az örökhagyó írta, míg az az alattit a felperes. A felperes csupán az okirat közepén lévő aláírás valóságát, következésképp azt vitatta, hogy az aláírás feletti nyilatkozatot nem ő tette. Ilyet azonban az alperes sem állított, hiszen egyezően adták elő, hogy ezt a szövegrészt az örökhagyó írta. Ebből viszont az következik, hogy az okirat az örökhagyó és a felperes kölcsönös, a közös vagyonszerzést kizáró jognyilatkozatát tartalmazza. Az egyező nyilatkozatuk pedig azt bizonyítja, hogy az okirat kiállításáig a felperes bizonyosan nem gazdálkodott közösen az örökhagyóval. A fellebbezés érveire tekintettel arra is rámutat az ítéltábla, hogy a szerződés az rPtk. 205. § (1)-(2) bekezdése értelmében a felek kölcsönös és egybehangzó akaratának a kifejezésével jön létre azzal, hogy a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges és a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. A szerződési akarat szóban, ráutaló magatartással és írásban is kinyilvánítható [rPtk. 216. § (1) bekezdése], így a már kifejezett és egybehangzó szerződéses akaratról kiállított okirat csak a szerződés írásbeli alakja. Amennyiben valamely jogszabály vagy szerződéses megállapodás egy adott szerződés tekintetében írásbeliséget ír elő, még annak elmaradása sem eredményezi a szerződés létre nem jöttét, hanem legfeljebb annak érvénytelenségére vezethet (Kúria Pfv.20.858/2024/14., Pfv.V.21.232/2024/6 indokolás [55]). A közös háztartásban élők sincsenek elzárva attól, hogy a vagyoni viszonyaikat szerződéssel rendezzék. A jogszabály a megállapodásukra formakényszert nem ír elő. A megállapodásuknak pedig az élettársi jogviszony létrejöttének a megállapíthatósága szempontjából döntő jelentősége van (Kúria Pfv.II.21.451/2016/6. indokolás [48]). Az 1993. március 2-i okiratba foglalt megállapodás mindezt nemlétezőnek nem tekinthető.

[57] Helyesen hivatkozott arra a fellebbezésében a felperes, hogy az okirat tartalmának az értékelésénél jelentősége van annak, hogy az okiratba foglalt megállapodásra a szerződést kötő felek miként tekintettek. Az örökhagyó pedig a szerződést érvényesnek és

hatályosnak, önmagára nézve kötelezőnek tartotta, az arról kiállított okiratot élete végéig megőrizte, az abban foglaltakra mint a közte és a felperes közötti vagyoni jogi kérdéseket véglegesen rendező, a közös vagyonszerzést kizáró megállapodásra tekintett, és tanú2 előtt az okira ekként is hivatkozott (65. számú jegyzőkönyv 9. oldal). A tanúvallomást a felperes a fellebbezésében indokolatlanul vonta kétségbe, mert az nem volt ellentmondásos és a tanú elfogultságára sem merült fel peradat. Az érvényes szerződés pedig mindkét felet köti, attól a felperes egyoldalúan nem térhet el. A perben ugyan állította, hogy magára nézve azt nem tartotta irányadónak, de nem bizonyította, hogy attól egyező akarattal eltértek [rPtk. 240. § (1) bekezdése]. Közöttük mindezt a közös gazdálkodásra nem hogy hallgatólagos megállapodás nem volt, hanem azt kifejezetten kizárták.

[58] A fellebbezés további érveit vizsgálva a felperes a mezőgazdasági tevékenységről az elsőfokú eljárásban azt állította, hogy az ingatlan⁴-ingatlan⁹ területének nagy részét maga kezelte, a műveltetés és a gyomtalanítás költségét viselte. A termelésből származó bevételt, takarmányt is ő kezelte és a lovastanyán használta fel (20. számú keresetfelelemelés 14. oldal). E tevékenységeket őstermelőként végezte, a területalapú támogatásokat igénybe vette, de azok összege meg sem közelítette a fenntartási költségeket (37. számú keresetpontosítás 29. oldala). Maga sem állította, hogy e tevékenységből volt olyan bevétele, amelyet akár a háztartás kiadásaira, akár más célra az örökhagyóval közösen elköltött. A lovastanya működtetését maga is az önálló jogi személyiségű egyesület tevékenységeként jelölte meg (9. számú válaszirat 17. oldal 156. pont, 20. számú keresetfelelemelés 22. oldal). Az iratokból az is megállapítható, hogy a felperes a mezőgazdasági tevékenységét abban a tekintetben is elkülönülten kezelte, hogy (az elsőfokú ítéletben írtaknak megfelelően a bankban bejelentett címadatán túl) a 20. számú keresetfelelemeléshez csatolt iratok szerint a 2016. március 21-i új őstermelői nyilvántartásba vételi kérelmen – bár lehetőség volt tartózkodási hely vagy levelezési cím feltüntetésére – kizárólag a helység⁴i bejelentett címét jelölte meg, és ugyanígy járt el valamennyi évben a területalapú támogatás igénylése iránti kérelmek kitöltésekor is. A helység⁴i ingatlanban pedig a peradatok szerint (az írásbeli ellenkérelemhez csatolt 2020. június 14-i ingatlanhirdetés szerint) a felperes magának jó minőségű életteret biztosító lakrészt alakított ki.

[59] A felperes az örökhagyóval közös gazdasági tevékenység megnyilvánulásának tekintette a lovastanyát üzemeltető egyesület megalapítását, és az egyesületi célok megvalósítása érdekében végzett közös tevékenységet a kettejük közös „vállalkozásának” minősítette. Az egyesület alapítása azonban a legalább tíz alapító tag [rPtk. 61. § (3) bekezdése] közös célja volt, másrészt az egyesület alapításakor hatályos rPtk. 61. § (2) bekezdése szerint egyesületet elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenység folytatása céljából nem lehetett létrehozni, ilyen tevékenységet csak a célja megvalósításának előmozdítása érdekében, kiegészítő jelleggel végezhetett [jelenleg ezt a tilalmat a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:63. § (2)-(3) bekezdése tartalmazza]. A 2014. március 15-től hatályos Ptk. 3:63. § (4) bekezdése azt is kizárja, hogy az egyesület a tagjainak nyereséget juttasson. Mindezt az egyesület céljának a megvalósítása érdekében végzett tevékenység nyereségérdekelt, az élettársi közös vagyon gyarapítását szolgáló közös gazdasági tevékenységnek a törvényi tilalom folytán sem tekinthető. Az egyesület éves beszámolóinak tartalmát pedig az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, azok az egyesületi tevékenységből származó jövedelemszerzést cáfolták. Másrészt a felperes maga állította a perben, hogy a filmesek, rendezvényesek az egyesülettel kötöttek szerződést a lovastanya bérletére, amelyhez mindig kellett tulajdonosként az örökhagyó hozzájárulása, aki ennek

okán, az ingatlana használata fejében részesedett az egyesület bevételeiből (20. számú keresetfelelemelés 22. oldal utolsó bekezdése, 26. oldal 4. bekezdése). Az ingatlana használata fejében az egyesület részéről az örökhagyónak juttatott rendszeres ellenérték pedig a felperes perbeli érvelésével szemben nem támasztja alá a felperes és az örökhagyó közös gazdálkodását, kizárólag az örökhagyó ezen a jogcímen is fennálló bevételszerzését igazolja.

[60] A tanyai beruházások közül a rönkházról a felperes maga állította, hogy az 1992-ben a későbbi ingatlan2 akkoriban önkormányzati tulajdonú részén (20. számú keresetfelelemelés 27. oldal, 44. számú előkészítő irat 12. oldal), tehát idegen ingatlanon épült, mert az örökhagyó az ingatlan2 tulajdonjogát csak 24 évvel később, 2016-ban szerezte meg. A törvényszék egyébként is helyesen állapította meg, hogy az 1993. március 2-i okirat azt bizonyítja, hogy az okirat kiállítása előtti rönkházépítés nem volt a közös gazdálkodás eredménye.

[61] A későbbi beruházásoknál a felek megállapodása zárta ki bármilyen közös tulajdon keletkezését. A felperes az ingatlan1 két szakaszban megvalósult átépítéséből az 1993 tavaszán indult munkákban való részvételét maga sem állította, kizárólag a 2000-es évek elején folyt újabb építkezéshez való hozzájárulására tett tényállításokat (keresetlevél 7. oldal). A keresetlevélben előadottakkal szemben az írásbeli ellenkérelemhez csatolt építési engedélyek szerint mindkét építkezésnél az örökhagyó testvére volt a tervező. Az ingatlanba az örökhagyóval együtt költöző felperesnek a lakásbelső saját igényei szerinti kialakításával és berendezésével kapcsolatos tevékenységét (20. számú keresetfelelemelés 24. oldal utolsó előtti bekezdés) pedig az elsőfokú bíróság helyesen minősítette az érzelmi kapcsolaton alapuló személyes szolgáltatásnak. tanú2 tanúvallomása (65. számú jegyzőkönyv 9. oldal) azt is igazolta, hogy a felperesnek a lovastanyán tervezett beruházásait az örökhagyó éppen azért ellenezte, mert – a felek szerződésével összhangban – a kizárólagos tulajdonú ingatlanán csak saját beruházást kívánt megvalósítani. Megjegyzi továbbá az ítéltábla, hogy a lovastanyán 2014-ben tervezett vállalkozásról tanú22 tanú (80. számú jegyzőkönyv 2.-7. oldal) úgy nyilatkozott, hogy abba az örökhagyó nem akart pénzt rakni, ezért a tanú finanszírozta a beruházást, és a felperes a rendezvények menedzselésében és lovagoltatásban vett volna részt. A felperes előadását cáfolva azt is előadta, hogy a vállalkozás meghiúsulását követően a keresetlevélhez csatolt „kifizetés igazolásban” feltüntetett teljes összeget részletekben az örökhagyó térítette neki meg.

[62] A felperes a perben maga is azt állította, hogy az örökhagyó a művészbolt megnyitásában anyagilag és erkölcsileg is támogatta (keresetlevél 14. oldal 95. pont, 9. számú válaszirat 8. oldal 63. pont). Az egyoldalú támogatás azonban – az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően – közös gazdálkodásként nem értelmezhető. A felperesnek az örökhagyó részére nyújtott rendszeres kölcsönökre (9. számú válaszirat 8. oldal 58. pont), a perbeli kisebb földterületek eladási procedúrájáért az örökhagyóval ellenszolgáltatásban történt megállapodásra (20. számú keresetfelelemelés 10. oldal alja – 11. oldal teteje), az örökhagyó korábbi ingatlanai értékesítésében tetemes összegű jutalék fejében történt közreműködésére (20. számú keresetfelelemelés 27. oldal), a bérleti díj bevételek felmerüléskori megosztására (20. számú keresetfelelemelés 22. oldal), a lovastanya eladásakori elszámolásra (9. számú válaszirat 11.-12. oldal 102. pont, 20. számú keresetfelelemelés 25. oldal) tett állításai pedig mind az elkülönült gazdálkodást támasztják alá. Gazdasági közösség esetén ugyanis az ilyen külön ügyletek nem értelmezhetőek, egy-egy vagyontárgy értékesítésénél pedig elszámolási kötelezettség nincs, az élettársak közötti elszámolás igénye

fel sem merülhet. A felperes ugyan a lovastanya eladását követő, a birtokközpont kialakítását szolgáló új tanya általa történt megvásárlását a perben közös gazdasági célnak állította, de azt is előadta, hogy az ingatlant az egyesületi tevékenység folytatása érdekében szerezte meg (20. számú keresetfelelélés 10. oldal). Az egyesületi tagok nonprofit egyesületi tevékenységének folytatása pedig két élettárs közös vagyonszerzési célzatának nem feleltethető meg. Az írásbeli ellenkérelemhez 5/A/5 számon csatolt, kölcsönszerződés megnevezésű tartozáselismerő nyilatkozat is annak a bizonyítéka, hogy a felperes és az örökhagyó elkülönült gazdálkodást folytatott, és az érzelmi kapcsolat megszűnését követően az örökhagyó már további ingyenes szolgáltatásokat sem kívánt nyújtani.

[63] A felperes a perben tévesen állította, hogy az élettársaknak az együttélés alatt szerzett valamennyi készpénze, megtakarítása, munkabére és egyéb jövedelme törvényi vélelem folytán közös vagyon (37. számú keresetpontosítás 11. oldal.) Az élettársak foglalkozásából, kereső tevékenységéből eredő jövedelme és az annak felhasználásával szerzett vagyontárgy ugyanis csak akkor és annyiban minősül közös vagyonnak, amennyiben az a közös gazdálkodás körében, illetve a közös szerzéshez ténylegesen felhasználást nyer (Kúria Pfv.II.21.112/2023/4. indokolás [28]). A felperesnek pedig az elsőfokú eljárás során tényállítása sem volt arra, hogy valamely jövedelméből, bevételéből bármely csekély összeget akár a háztartásra, akár más közös célra elköltött volna. Közös vagyonszerzési célú költekezést (vagyontárgy közös vásárlását, az ellenérték egy részének a saját jövedelméből való teljesítését) egyetlen esetben sem állította. Kizárólag arra voltak tényállításai, hogy a bevételeit az elkülönült jogi személyiségű egyesület által folytatott tanyai gazdálkodásra fordította.

[64] A felperes 20/F/5. és 20/F/6. számon csatolt elektronikus levelezése egyszerű magánokiratként csak az üzenetváltás megtörténtét igazolja [Pp. 326. §.].

[65] A bizonyítás, így a tanúbizonyítás is a fél tényállításai valóságának a bizonyítását szolgálja [Pp. 276. § (1) bekezdése]. tanú25 tanú olyan tényekről (projektmunkákról) is beszámolt (62. számú jegyzőkönyv 21.-22. oldal), amelyeket a felperes a perben nem állított (20. számú keresetfelelélés 23. oldal), ezért azokat a bíróságnak figyelmen kívül kellett hagynia. A fellebbezés indokolásával szemben az elsőfokú bíróság a felperes indítványára meghallgatott tanúk vallomását nem rekesztette ki a bizonyítékok közül, arra egyébként is csak a Pp. 289. § (5) bekezdésében és 290. § (6) bekezdésében írt esetekben van mód. A tanúvallomásokat a törvényszék az ítéletében hosszasan idézte, és egymással egybevetette, mérlegelte. Helyesen vette figyelembe, hogy az élettársi kapcsolat fennállta jogállítás, és a tanúknak nem erről, hanem az élettársi jogviszony fogalmi elemeinek ténybeli alapjául a fél által előadott, általuk a múltban közvetlenül vagy közvetve észlelt eseményekről, történésekről kell beszámolniuk. A tanúk által levont jogi következtetések érdektelenek, az „úgy gondolom...”, „azt hiszem...” kezdetű vélekedéseik sem értékelhetőek. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen járt el, amikor a gazdasági közösség vizsgálatánál nem tulajdonított bizonyító erőt azon tanúk vallomásának, akiknek a felperes és az örökhagyó gazdálkodásával összefüggő tényekről nem volt konkrét tudomása.

[66] Egyetértett az ítéltábla a törvényszék azon álláspontjával is, hogy tanú31nak és tanú13nak a keresetlevélhez, tanú20nak a 37. sorszámú keresetpontosításhoz, személynek a 40. számú előkészítő irathoz csatolt írásbeli nyilatkozatának bizonyító erőt nem lehet tulajdonítani, ezek a nyilatkozatok nem helyettesíthetik a bíróság előtt tett tanúvallomást. A bírósági eljáráshoz kapcsolódó eljárási garanciák a bíróság előtt lefolytatott bizonyítási eljárás

során érvényesülnek. Az okiratnak mint tárgyi bizonyítéknak és a tanúnak mint személyi bizonyítási eszköznek a polgári perben eltérő a helye, a szerepe és a jelentősége. A bizonyítandó tényekről tudomással rendelkező személy tanúként a bíróság előtt számol be a megtörtént tényekről. A tanú kizárólag a vallomása, a tudomáskijelentése folytán minősül bizonyítási eszköznek, és a bizonyítandó tények tekintetében egyedül a vallomása tekinthető bizonyítéknak. A tanú a vallomásával, illetve a birtokában lévő okirat rendelkezésre bocsátásával válik részesévé a bizonyítási eljárásnak, és ezzel teljesíti azt az alkotmányos kötelezettségét, hogy a mások közötti perben segítse az igazság kiderítését és az igazságszolgáltatás működését [75/1995. (XII.21.) AB határozat II.2. és II.8. pontja]. tanú19 utólagos bizonyítás keretében, 70. sorszám alatt csatolt írásbeli nyilatkozatát mindezért akkor sem lehetett volna értékelni, ha az utólagos bizonyítás feltételei [Pp. 220. § (1) bekezdés b) pontja] fennállnának.

[67] A fentiek alapján a másodfokú bíróság sem találta megállapíthatónak, hogy a felperes és az örökhagyó között a keresetben megjelölt időtartamban az élettársi jogviszony szükségképpen fogalmi eleme a gazdasági közösség, és ebből következően maga az élettársi jogviszony fennállt. Nem is vizsgálta ezért, hogy a további fogalmi elemek: az érzelmi kapcsolat, illetve a közös háztartásvezetés, életvitel a vitatott időtartamban megvalósult-e. Az élettársi jogviszony fennálltának, és így az rPtk. 578/G. § (1) bekezdése alkalmazhatóságának a hiányában pedig a felperest nem illeti meg a keresettel érvényesített, a közös tulajdon megszüntetésének a követeléséhez való jog.

[68] A másodlagos fellebbezési kérelem közbenső ítélet meghozatalára, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. A Pp. 383. § (4) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a saját mérlegelése alapján dönthet közbenső ítélet meghozataláról, ha annak a Pp. 341. § (4) bekezdése szerinti feltételei fennállnak. Jelen esetben a keresettel érvényesített jog fennállása nem bizonyított, ezért a felperes keresetét el kellett utasítani.

[69] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[70] A fellebbviteli eljárás során is teljes egészében pervesztes felperes köteles megtéríteni az alperesnek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján, a felszámítással egyezően megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét [Pp. 83. § (1) bekezdése].

[71] A felperes részére engedélyezett személyes költségmentesség folytán le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad [Pp. 102. § (6) bekezdése].

Dr. Gyuris Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kollár Zoltán s.k.
előadó bíró

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró